

Pædagogisk tilsyn i Københavns Kommune

Det pædagogiske tilsyn skal sørge for, at alle institutioner i Københavns Kommune fungerer godt og overholder gældende lovgivning. Tilsynet ser på dagligdagen i institutionen og på det pædagogiske arbejde med børnene.

Et tilsyn består af:

- Løbende tilsyn via de pædagogiske konsulenters samarbejde i dagligdagen med dag- og fritidstilbud samt ét årligt tilsynsbesøg, hvor det daglige arbejde med børnene observeres af en pædagogisk konsulent.¹
- Et dialogmøde med ledelse og repræsentanter for medarbejdere og forældre.
- En tilsynsrapport, der samler op på observationer fra tilsynsbesøg, og på dialogen med medarbejdere, leder og forældrerepræsentanter.

Den færdige rapport skal afsluttes senest 30 dage efter tilsynsbesøget og offentliggøres på institutionens hjemmeside.

Tidsplan for et pædagogisk tilsyn

Tilsynsrapporten præsenteres og drøftes som et fast punkt på det årlige forældremøde. I klyngerne orienteres klyngebestyrelserne herudover om enhedernes tilsynsrapporter mindst en gang årligt.

¹ I institutioner, der i et tilsynsår har fået "Vedligehold indsats" i alle pejlemærker, øges kadencen for det ordinære tilsynsbesøg til to år. Her gennemføres i stedet et light-tilsyn i form af en vedligeholdelsesdialog, men uden observationer.

Den pædagogiske konsulent

Alle i institutioner i Københavns Kommune har en pædagogisk konsulent tilknyttet. Den pædagogiske konsulent rådgiver og vejleder løbende institutionen om blandt andet pædagogik, faglig udvikling og forældresamarbejde.

Det er den pædagogiske konsulent, der gennemfører det årlige tilsynsbesøg og skriver tilsynsrapporten.

Seks pejlemærker for kvalitet

Tilsynet tager udgangspunkt i Københavns Kommunes seks pejlemærker for pædagogisk kvalitet og sikrer, at alle love og regler for institutioner overholdes:

1. Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag
2. Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle
3. Sprogiindsatsen – muligheder gennem sprog
4. Forældresamarbejde - forældrepartnerskab
5. Sammenhæng – også i overgange
6. Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis Indledning

Læsevejledning

I rapporten på de kommende sider kan du læse konklusionerne fra det seneste tilsynsbesøg i institutionen. I slutningen af rapporten finder du institutionens kommentarer til tilsynsrapporten. Kommentarerne er udarbejdet i institutionens forældreråd, hvis institutionen er en del af en klynge, eller i bestyrelsen, hvis institutionen er selvejende.

Vurderinger i tilsynsrapporten

Det daglige arbejde i institutionen vurderes i forhold til de seks pejlemærker for pædagogisk kvalitet, dag- og fritidstilbud arbejder ud fra i Københavns Kommune.

For hvert pejlemærke vurderer den pædagogiske konsulent arbejdet i institutionen og placerer indsatsen i en af de tre kategorier nedenfor.

Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Ny indsats
Anerkendelse af institutionens arbejde	Anbefalinger til justeringer af institutionens arbejde	Anmærkninger til institutionens arbejde og krav om nye tiltag
<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder målrettet med pejlemærket, så det er synligt i børnenes dagligdag. • Pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning. • Institutionen skal fortsætte det gode arbejde og løbende udvikle deres indsats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder med pejlemærket, men det ses ikke tydeligt i dagligdagen. • Pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, men omsættes ikke til handling alle steder. • Konsulenten kommer med anbefalinger til, hvordan institutionen kan tilpasse deres indsats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder ikke bevidst med pejlemærket. • Dagligdagen lever ikke op til god pædagogisk praksis på alle områder. • Institutionen skal sætte gang i nye indsatser, der kan ses tydeligt i dagligdagen. • Konsulenten kommer med anbefalinger til nye indsatser. • Der er faste krav til opfølgning og evaluering

Hvis du vil vide mere

Har du spørgsmål til rapporten, er du velkommen til at kontakte lederen i institutionen. Er du forælder i institutionen, vil der i løbet af året blive afholdt et forældremøde, hvor rapporten præsenteres og drøftes.

Du kan læse mere om, hvordan Københavns Kommunes institutioner arbejder med pædagogisk kvalitet og se den seneste kvalitetsrapport for hele dagtilbudsområdet på: www.kk.dk/kvalitetogtilsyn.

Tilsynsvurderinger for nuværende og sidste tilsynsår

	Sociale relationer	Inklusion og fællesskab	Sprog-indsatsen	Forældre-samarbejde	Sammen-hæng	Krav om refleksion og metodisk systematik
2022	Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Tilpas indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats
2021	Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Tilpas indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats

Generelle bemærkninger

Her kan konsulenten ved behov angive informationer om institutionen, der vurderes at være relevante i forbindelse med det gennemførte tilsyn.

Pejlemærke 1:

Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag

”Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag – og udsatte børn har et særligt behov for at blive set og få omsorg. Alle børn skal opleve et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor de mødes med respekt og anerkendelse”

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes det, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at der arbejdes målrettet med sociale relationer, så det ses tydeligt i børnenes dagligdag. Der observeres positivt relationsarbejde, hvor det ses, at det enkelte barn mødes omsorgsfuldt i trygge læringsmiljøer af flyttende og anerkendende medarbejdere. Personalet i dialogen kan med konkrete eksempler og refleksioner redegøre for et fælles fagligt fundament for relationsarbejdet, og hvordan der i praksis arbejdes med pejlemærket. På disse baggrunde, vurderes Rosenvang i vedligehold indsats. Samlet set tegner observationerne et billede af personale, der udmønter omsorgspædagogik af høj kvalitet, hvilket ses ved nærværende og omsorgsfulde medarbejdere, der i talesætter, spejler og hjælper børnene med at sætte ord på følelser, intentioner og handlinger. I dialogen drøftede vi konkrete observationer, der viser at personalets handlinger i interaktion med børnene, viser en høj grad af relationskompetence. I praksis ses dette ved, at personalet går fysisk ned i børnehøjde og har positiv ansigt-til-ansigt kontakt med børnene. Samtidig med at der ses en fælles opmærksomhed om et fælles tredje, hvor det ses, at personalet er lyttende, har fokus på turtagning i kommunikationen, er opmærksomme på børnenes egne initiativer og taler med børnene om deres oplevelser. Det observeres, at denne tilgang til børnene skaber gode betingelser for længerevarende positive samspil mellem børn-voksne og børnene imellem. Det er gennemgående for observationerne, at der observeres opmærksomt og lydhør pædagogisk personale, der primært har opmærksomheden rettet mod børnene. Det er kendetegnende for observationerne, at der observeres positive mødeøjeblikke, hvor det ses, at personalet ser, følger, afstemmer og responderer relevant på børnenes små signaler, omsorgsbehov og initiativer. Således observeres ofte situationer, hvor personalet viser det enkelte barn, at de har forstået barnets udtryk, hvilket ses ved at personalet afstemmer, sætter ord på og responderer på barnets handlinger i overensstemmelse med barnets udtryk. Som det fx ses da et barn bliver ked af det i forbindelse med det sted, hvor barnet skal sidde i en leg, og bliver mødt af pædagogen med ”det var lige lidt anderledes end det plejer, så det blev lige lidt svært, du ville gerne sidde bag ved X, det er jeg sikker på er okay, se vi gør lige sådan”. Barnet nikker, falder til ro og får deltagelsesmuligheder i legen. Det observeres, at personalet særligt lykkes godt med at få øje på børnenes følelser og handlinger, spejle og sætte ord på disse. Således vurderes det, at personalet ofte tilpasser sprog og handlinger til barnets udtryk, og løbende bekræfter barnets oplevelse. Det observeres, at personalet er til rådighed og tilbyder det enkelte barn relevant hjælp, når det ses, at et barn er bange, usikker eller ked af det. Fx ses, at børn der er ked af det, mødes af omsorgsfulde medarbejdere, der fysisk bringer sig i øjenhøjde med børnene, og i et roligt og inviterende toneleje sætter ord på børnenes følelser og handlinger. Observationerne viser, at samværet mellem børn og pædagogisk personale bærer præg af interesse for børnene, og det ses at det pædagogiske personale er imødekommende og lydhør overfor børnene. Fx ses det tydeligt, at personalet kan lide at være sammen med børnene, hvilket i praksis ses ved, at der observeres en varm og imødekommende stemning med en positiv grundtone, hvor børnene mødes med et roligt og inviterende toneleje. Det træder særligt tydeligt frem i observationerne, som en gennemgående måde at være i samspil med børnene på, at personalet møder børnene med smil, glad mimik og gestik, øjenkontakt og tæt positiv fysisk kontakt som kram, sidde på skødet, holde i hånden, være i favn (vuggestuen) og positiv talesættelse. Desuden ses, at personalet har et godt kendskab til hvert enkelt barn, hvilket bl.a. ses ved at de taler med børnene om- og spørg ind til tidligere oplevelser. Det observeres, at personalet udviser høj grad af anerkendelse, nærvær og omsorg. Dette ses eksempelvis i forhold til, at personalet har blik for børn, som er i udsatte positioner og som kropsligt, verbalt eller følelsesmæssigt giver udtryk for, at det er svært at navigere i eller

mestre en given ting/aktivitet/følelse. Det ses, at personalet er opmærksomme på at give disse børn omsorgsfuld verbal og fysisk understøttelse, ved fx at være fysisk tæt på børnene og hjælpe dem videre. Som det fx ses, da enkelte børn sad uroligt til samlingen (børnehaven) og blev mødt omsorgsfuldt med fysisk understøttelse, positiv guidning og italesættelse af, at det kan være svært at sidde stille, og at de havde brug for at lave noget, hvor de skulle være aktive. Som drøftet i dialogen, ses tydelige forbedringer i såvel vuggestuen som børnehaven i forhold til sidste års tilsyn, i forbindelse med personalets organisering i micro overgangene og i rutinesituationerne. I vuggestuen ses fortsat, at der er forbedringspotentiale i forhold til, at personalet får skabt vanskelige betingelser for nærvær, kommunikation og at få øje på alle børn, da personalet bliver optaget af praktiske gøremål og af at skifte børn, på samme tid, (jf. pejlemærke 2). I dialogen beskrives, hvordan personalet arbejder systematisk med at sikre, at alle børn oplever positiv voksenkontakt, hvilket i praksis sker ved at der arbejdes i mindre børnegrupper, og med fælles videndeling om, hvad de enkelte børn profiterer af. Desuden gennemgås børnene løbende og systematisk på diverse møder, via TOPI og relationskemaer. Videre beskrives, at Rosenvang har ekstra opmærksomhed på, hvordan børn i udsatte positioner sikres positiv voksenkontakt på daglig basis, bl.a. Via små børne- og legegrupper, hvor der er fokus på barnets styrker og interesser. Der laves handleplaner med konkrete tiltag for børn i udsatte positioner. Handleplanerne følges løbende op, evalueres og justeres. Det beskrives, at relationsarbejdet løbende evalueres på møder, fx via TOPI, handleplaner og relationskemaer.

Anbefaling

Fortsæt det positive relationsarbejde med fokus på mindre børnegrupper, som ses skaber gode betingelser for omsorg, nærvær, kommunikation og fælles opmærksomhed.

- Øv, jer i at forlænge og bibeholde de små grupper over længere tid i micro-overgangene og rutinesituationerne (jf. pejlemærke 2).
- Der bør være en yderlig opmærksomhed på, hvordan I via organiseringen af læringsmiljøerne i microovergangene og rutinesituationerne kan forbedre relationsarbejdet i disse situationer (vuggestuen) (jf. pejlemærke 2).

Nærværende pejlemærke kan knyttes til det fælles pædagogiske grundlag i den styrkede læreplan under barnesyn, dannelse, social udvikling og alsidig personlig udvikling.

Pejlemærke 2:

Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle

”Alle børn skal opleve at være en del af et socialt fællesskab. Børn med særlige behov skal inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Personalets respekt for børnenes egne kulturfællesskaber er central”

Indsats

Tilpas indsats

Begrundelse

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at Rosenvang har en god pædagogisk praksis (jf. tilsynsrammen). Personalet i dialogen kan redegøre for, at personalegruppen har haft fælles overvejelser og refleksioner i forhold til pejlemærket, men det ses ikke tydeligt omsat i praksis, alle steder. Personalet kan i dialogen med konkrete eksempler beskrive, hvordan der i praksis arbejdes med inklusion og fællesskaber. Det er i læreplanen beskrevet, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner. De udslagsgivende parameter for vurderingen tilpas indsats begrundes i, at det vurderes, at der er forbedringspotentiale i forhold til at nedenstående punkter ses tydeligere i praksis, på tværs af alle stuer:

- En yderlig kvalificering af læringsmiljøerne på legepladsen med fokus på, hvordan det systematisk sikres, at alle børn har deltagelsesmuligheder i og er en del af børnefællesskaber/leg på legepladsen. Særligt med fokus på, hvordan personalet systematisk via legen kan understøtte alle børns adgang til- og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne og leg. Herunder fokus på balancen mellem børne- og vokseninitierede lege/aktiviteter og de professionelle rolle og deltagelse i de børne- og vokseninitierede lege/aktiviteter.
- En yderlig forbedring af det fysiske læringsmiljø, så det i højere grad understøtter leg, børnenes samspil, børnefællesskaber og børnenes deltagelsesmuligheder heri, særligt med fokus på at tydeliggøre flere tematiserede legezoner og gøre klar til legen.
- En yderlig forbedring af de professionelle positioner og organisering af Micro overgangene i forbindelse med frokosten, da det her ses at enkelte børn kommer i udsatte positioner, (vuggestuen).
- En yderlig forbedring af, hvordan personalet systematisk via legen kan understøtte alle børns adgang til- og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne og leg. Særligt med fokus på mindre faste omsorgsgrupper med én voksen og en lille gruppe børn om formiddagen, (børnehaven).

Fællesskab, leg og inklusion: Observationerne tegner et billede af, at alle børn er en del af et større eller mindre børnefællesskab med positive barn-barn relationer, hen over formiddagen. Generelt observeres, at institutionens praksis er præget af personalets optagethed af at skabe nærværende interaktioner med børnene og understøtte børnenes samspil og fællesskaber via et fælles tredje. Der observeres flere praksis eksempler på, at personalet arbejder aktivt med inklusion og fællesskaber ved at bruge det fælles tredje til at skabe rum og rammer for udviklingen af positive barn-barn relationer, hvor børnene får øje på hinanden, danner fællesskaber og legerelationer, samt til at børnene får erfaringer med at indgå i og byde ind i et fællesskab, som det fx ses i leg omkring klodser, køkkenleg og gyng. Der observeres flere eksempler, hvor personalet understøtter børnenes samspil med hinanden, således ses personale, der er positivt handleanvisende og guider børnene til at være i samspil med hinanden. Fx ses, hvordan en medarbejder hjælper to børn med at få øje på, vente på hinanden og turtagning i forbindelse med en leg omkring rutsjebanen. Ligesom det er gennemgående for observationerne, at der observeres fokus på en fællesskabsfølelse, hvor personalet inddrager børnene, i- og understøtter børnene i at hjælpe hinanden, som det fx ses da en voksen understøtter et barn i at hente en drikkedunk til kammeraten. Ligesom der høres flere udtalelser, hvor der er fokus på at man er et fællesskab, der passer på hinanden; ”vi skal lige passe på hinanden”, ”Se din ven venter på dig”. På baggrund af konkrete observationer af leg drøftede vi i dialogen, at der ses en stor variation i, hvordan personalet deltager i, bidrager ind i og understøtter børnenes lege, og herigennem skaber forskellige betingelser for børnenes deltagelsesmuligheder i legen og muligheder for at indgå i samspil med hinanden. På alle stuer ses personale, der har opmærksomheden rettet mod børnene, men der ses store forskelle på, hvordan personalet understøtter legen og hjælper børn i samspil med hinanden. Der ses

medarbejdere, der er gode til at sætte lege i gang, deltage i, og stilladsere børnenes lege, bidrage til og udvide legen, hvis legen er ved at gå i stå. Det ses, at børnene profiterer af, at personalet er med til at understøtte, bidrage ind i og udvide legen, ved fx at komme med ideer og hjælpe børnene i samspil omkring legen. Samtidig ses medarbejdere, der ikke har samme blik for, hvordan den voksne kan være med til at understøtte og stilladsere børnenes leg, men primært går bag ved legen, ser på børnenes leg, stiller legetøj til rådighed, og er til rådighed, hvis børn mangler legetøj, børnene selv henvender sig eller der opstår konflikt. I dialogen drøftede vi, at det om formiddagen i børnehaven observeres, at personalet samarbejder om hele børnegruppen, at personalet fint får fordelt sig i de forskellige rum, hvor der primært ses, at der er børneinitierede lege og aktiviteter og lege ved bordene, som puslespil, perler, plus plusser, spil, tegne og lege med klodser. Det ses, at personalet er aktive sammen med en børnegruppe om et fælles tredje og at børnene går til og fra de forskellige lege og aktiviteter. Det betyder fx, at der i perioder er tretten børn og en voksen i det ene rum og to voksne og fire børn i en kreaaktivitet. Det ses at størstedelen af børnene selv går til og fra lege og aktiviteter, er aktive og en del af aktiviteter, leg, fordybelse og børnefællesskaber, og at langt de fleste børn bliver optaget af leg og samspil med andre børn og/eller voksne. Denne organisering af læringsmiljøet, ses at få den betydning, at de børn som selv opsøger de voksne eller andre børn, ses have gode og mange deltagelsesmuligheder i leg, samspil og fordybelse med andre børn og de voksne. Samtidig med, at der ses enkelte børn, der i længere perioder ikke har deltagelsesmuligheder i lege og ses være i periferien af børnefællesskaberne. Det ses, at enkelte børn har vanskeligt ved selv at tage initiativ til deltagelse i leg/børnefællesskaber og/eller ikke bliver inviteret ind i leg/børnefællesskaber af andre børn. Det ses fx ved at børnene er i garderoben, går frem og tilbage mellem stuerne, og ser på de andres lege, uden at de bliver deltagere i legen/børnefællesskaberne. I disse situationer observeres, at personalet af og til er opmærksomme på at hjælpe disse børn til at få adgang til- og deltagelsesmuligheder i fællesskaberne. Det ses, at personalet bliver optaget af at være fordybt i et fælles tredje med en gruppe børn, og derfor ikke systematisk har øje for, hvorvidt de børn, der i perioder står uden for fællesskabet, har brug for hjælp til at få adgang til- og deltagelsesmuligheder i lege/børnefællesskaberne. I dialogen, drøftede vi, at mindre faste omsorgsgrupper med én voksen til én gruppe børn, kan skabe bedre betingelser for at understøtte alle børns deltagelsesmuligheder i leg og børnefællesskaber. Legepladsen: På legepladsen om eftermiddagen ses, at det er planlagt at, en voksen igangsætter en købmandsleg på legepladsen, som der ses, at flere børn deltager i. Det er vanskeligt at se, hvad de øvrige medarbejderes positioner er på legepladsen, og hvem der har ansvar for at sikre, at alle børn er en del af leg/fællesskab. Det ses, at størstedelen af jeres børn er en del af leg og et større eller mindre fællesskab. Samtidig observeres enkelte børn, som ser ud til at være i en udsat position i forhold til at komme ind i leg/være en del af et fællesskab, uden at børnene selv tager initiativ til at komme i leg/fællesskab, eller bliver inviteret ind i leg/fællesskab af andre børn. Det er uklart, hvilke voksne der har opgaven med at drage omsorg for børn, der har brug for hjælp til at komme i samspil med andre børn. Det ses, at der sporadisk er voksne, der jævnligt får øje på børn, der sidder/går alene rundt. Det observeres, at de voksne er imødekommende og sporadisk henvender sig til, og er i korte dialoger med børnene. Fx italesætter hvad barnet laver og spørger om barnet vil være med i en leg, men at det ikke har den ønskede effekt, for alle børn. Der ses også et eksempel, hvor to voksne konkret aftaler, at et barn som har været i et par konflikter og været ked af det, skal være med i købmandslegen, og hvor det ses, at barnet bliver en del af legen i lang tid. I forlængelse heraf, drøftede vi, at det måske kan være en hjælp for de børn, som iverd kan have svært ved at komme ind i leg på legepladsen, at man har planlagt hvem der går ned med dem og sætter en leg i gang eller hvorvidt de skal blive oppe på stuen, og først ned på legepladsen, når der er etableret flere lege, som børnene kan hjælpes i nd i. Om formiddagen i vuggestuen, er det tydeligt, hvad der er planlagt for børnene på legepladsen, og hvilket fælles tredje, man har aftalt, at man skal være sammen om. Det ser tilfældigt ud, hvad der sker, og det ses at personalet primært går bag ved børnene og stiller legetøj til rådighed, er imødekommende hvis børnene kommer, hjælper, hvis børnene har behov for hjælp til at få legetøj eller hvis der opstår konflikter. Det observeres, at personalets positioner er uklare i forhold til hvilke voksne, der har ansvar for hvilke opgaver og børn, på legepladsen. Børnenes inddragelse i dagligdagens opgaver og rutiner: Personalet beskriver, at de siden sidste tilsyn har øvet sig i at inddrage børnene i hverdagens rutiner og gøre mål. Generelt observeres, at personalet har skabt gode øvebaner, hvor børnene inddrages, i- og får mulighed for selv at gøre sine erfaringer med dagligdagens opgaver og rutiner. Fx ses det tydeligt i praksis, at børnene gives god tid til at øve sig i at tage tøj af- og på. Desuden observeres, at der arbejdes bevidst med at bruge måltidet som et pædagogisk muligheds- og udviklingsrum, hvor børnene bliver inddraget og får differentieret deltagelsesmuligheder, tilpasset deres alder. Observationerne på tværs af alle stuer viser, at arbejdet med børnenes deltagelsesmuligheder før og under måltidet, er tilrettelagt så børnene inddrages og tilbydes mange deltagelsesmuligheder. Der ses børn, der er med til at dække bord, hente madvogn, rykke stole ind til bordet, sætte service på madvognen, selv øse mad og hælde vand i kopper, dække bord til kammeraterne, hente vand i kander, skrabbe mad i skraldespanden. Ligesom det ses, at børnene i vuggestuen inddrages i at rydde op, hente bleer og gå ud med skraldepose, hvilket barnet minder den voksne om. Det ses, at personalet afventer børnenes initiativer, understøtter og giver børnene den nødvendige tid til at få succes med selv at øve og gøre tingene, hvorved børnene får en oplevelse af at mestre, hvilket tydeligt afspejler sig i glade og begejstrede ansigtsudtryk hos børnene, når tingene lykkes. Som drøftet i dialogen bør der fortsat være opmærksomhed på at overføre de gode øvebaner der ses i frokosten til formiddagsmåltidet i vuggestuen, så børnene tilbydes flere deltagelsesmuligheder, og i forhold til at få alle stuer med

i vuggestuen. Personalets organisering og positioner i microovergangene og tiden før og efter frokosten: I dialogen beskrives, at man siden tilsynet i 2021 har arbejdet med at forbedre microovergangene. Det observeres, at der særligt i børnehaven er skabt positive forbedringer i forhold til, hvordan personalet arbejder med personalets positioner i overgangene og de tilbagevendende rutinesituationer, så det sker i et flow, så der sker en tydeligere fordeling af hvilke voksne, der har ansvar for fordybelse og nærvær med børnene, og hvem der har ansvar for mere praksisrelaterede opgaver med inddragelse af børn. Det ses, at denne organisering skaber rolige og glidende overgange, der skaber sammenhænge og forudsigelighed for børnene, hvor der er gode betingelser for at få øje på alle børn og understøtte børnenes samspil med hinanden. Som drøftet i dialogen, ses det på flere stuer i vuggestuen, at arbejdet med positionerne i overgangene ikke er automatiserede helt endnu og forankret i praksis. Det observeres, at der fortsat er forbedringspotentiale i forhold til, at det ses, at én medarbejder kommer til at have ansvar for at være i samspil med for store børnegrupper, mens flertallet af medarbejdere er i bevægelse og bliver optaget af at skifte børn, dække bord, finde hagesmækker og praktiske gøremål uden inddragelse af børn, på samme tid, hvilket ses skaber vanskelige betingelser for, at den voksne kan imødekomme alle børns omsorgsbehov og understøtte alle børns deltagelse i børnefællesskaber. Før frokosten ses en stue, hvor personalet alle er i bevægelse og ordner praktiske ting eller skifter børn, mens børnene sidder og venter ved bordet eller går rundt på stuen. Efter frokosten ses, at personalet starter med at fordele sig i tydelige positioner, men at som tiden går så skrider det, og flertallet af personalet er i bevægelse på stuen (fejer og vaske borde) og er på badeværelset med få børn på samme tid, mens der fx er et barn der spiser alene. I dialogen beskrev personalet, at dette var en bevidst organisering, da de ud fra kendskab til barnet, vurderer, at barnet profilerer af at spise alene, fordi barnet ellers ikke får spist. Det ses, at denne organisering medfører, at enkelte børn kommer i udsatte positioner, da de ikke finder i fordybelse på egen hånd, eller har mulighed for at finde ind i leg/børnefællesskaber, men går rundt på stuen fra den ene ting til den anden. Dette selv om der på observationsdagene ses en god normering; 4 medarbejdere på alle stuer, og at alle børn er puttet eller klar til at sove kl. 11.30. I dialogen drøftede vi, hvorvidt og hvordan man i højere grad kan bruge minimumsnormeringerne tæt på børnene i praksis ved at arbejde med de små omsorgsgrupper fra formiddagen videre ind i måltidet og efter måltidet, så det gives mere tid i et flow over længere tid. Fx ved at forblive i de små grupper over længere tid og først dele jer op i positionerne, når antallet af børn gør det muligt, så en voksen ikke har ansvar for samspil med en større børnegruppe alene, og så der for børnene skabes sammenhæng fra en ting/aktivitet til den anden. Det fysiske læringsmiljø: Det observeres, at det fysiske læringsmiljø på stuerne overvejende er indrettet i flere rum i rummet via indretningen af mindre tematiserede legezoner ved hjælp af tæpper og rumdeler/reoler, hvilket giver børnene adgang til at lege i mindre grupper og til forskellige legemuligheder som begyndende forestillings- og rolleleg, motoriske lege, genstandsrettet leg, konstruktionslege, rollelege og regellege. Rosenvang har et pudrum (børnehaven) og et fælles rum, hvor der er mulighed for mere motoriske lege. Legepladsen rummer mulighed for fysisk udfoldelse og lege med højt tempo. Flere stuer har indrettet en zone, hvor der er mulighed for at børn kan trække sig tilbage og finde ro og fordybelse med fx en bog. Der observeres billeder, plakater og plancher med tidligere oplevelser placeret i børnehøjde. Som drøftet i dialogen, ses der stuerne i mellem variation i hvordan og hvorvidt, der er gjort klar til legen og hvor tematiserede legezonerne er indrettet, og dermed hvor tydeligt, det set fra et børneperspektiv er, hvad man kan lege. På enkelte stuer er der tydeligt gjort klar til køkken-leg, bil-leg og konstruktionsleg, der inspirerer børnene til længerevarende og fordybende lege. Dog ses, at flere stuer har forbedringspotentiale i forhold til, at gøre endnu mere klar til lege og indrette i flere tydelige tematiserede legezoner, der i højere grad inviterer, til- og inspirerer til leg, fx er der i børnehaven på en stue et stort køkken uden rekvisitter og køkkenlegetøj. I forhold til sidste år tilsyn, ses at særligt to af stuerne i vuggestuen har forbedret det fysiske læringsmiljø. På de stuer, hvor der er gjort klar til leg, og det set fra et børneperspektiv er tydeligt, hvad man kan lege, ses det, at det får den betydning at flere børn på eget initiativ er i længerevarende fordybet leg alene, eller med en til to andre børn, da zonerne tydeligt inviterer børnene til, hvad man kan lege. Samlingen: Ved de seneste års tilsyn har samlingen i vuggestuen været drøftet som havende udviklingspotentiale i forhold til at møde alle børn inden for nærmeste udviklingszone og sikre alle børn aktive deltagelsesmuligheder i samlingen. Som drøftet i dialogen observeres en samling på gulvet, hvor alle børn er aktive deltagere inden for nærmeste udviklingszone, og har mulighed for bevægelse og til at trækkes sig væk, hvis de ikke længere kan holdes fælles opmærksomhed. I samlingen ses en tydelig start, midte og slutning og en afstemning mellem personalet i forhold til, hvem der rammesætter samlingen, og hvem der understøtter de enkelte børn, der har brug for hjælp. Der ses grin, hvin og glade børn, der klapper, bevæger sig og husker personalet på, hvad det næste, der skal ske i samlingen, er. Ligesom måltid og samlinger skilt ad, og tidsmæssigt er afstemt i forhold til, hvor længe børnene kan fastholde fælles opmærksomhed. I dialogen beskrives, hvordan der er et særligt blik for børn i udsatte positioner, der har behov for særlig støtte til at komme ind i fællesskaberne. Fx beskrives, at personalet har gode erfaringer med at lave mindre børnegrupper, hvor der er fokus på barnets interesser og kompetencer, og relationer med få børn, der giver børnene muligheder for at spejle sig i hinanden og udvikle legestrategier. Der udarbejdes skriftlige individuelle handleplaner på børn i udsatte positioner med konkrete tiltag i forhold til at inkludere alle børn i børnefællesskaberne. Forældre inddrages i udarbejdelse af handleplaner på børn. I dialogen beskrives, at arbejdet med inklusion og fællesskaber løbende reflekteres og evalueres på møder og via TOPI.

Anbefaling

Som drøftet i dialogen ses, at I har arbejdet med sidste års anbefalinger. Dette års anbefalinger, læner sig op ad sidste års anbefalinger, da det vurderes, at I er i god proces med at arbejde med anbefalingerne og skal fortsætte det gode arbejde, men at det endnu ikke ses, at anbefalingerne er blevet til hverdagshandlinger, der ses tilstrækkeligt tydeligt og afspejles som en forankret praksis på tværs af alle stuer. Det fælles tredje og børne- og vokseninitierede aktiviteter/lege i mindre børnegrupper (børnehaven: • Det anbefales, at I organiserer læringsmiljøerne i mindre omsorgsgrupper med én fast voksen, i alle de situationer, hvor det er muligt, med fokus på et fælles tredje, (hvad skal børn og voksne være sammen om?), så alle børns deltagelsesmuligheder i lege og børnefællesskaber forbedres, og så I har bedre betingelser for at understøtte jeres samspil med børnene, og børnenes samspil med hinanden. Med udgangspunkt i den lille børnegrupper behov og nærmeste udviklingszone, skal det planlægges, hvilket fælles tredje børn og voksne skal være sammen om. Særligt med fokus på, hvordan I via de små omsorgsgrupper kan sikre børn, at børn i udsatte positioner er en del af leg/børnefællesskaber. • Det anbefales, at I arbejder i små faste omsorgsgrupper med én voksen om formiddagen, hvor der er flest personaleressourcer, og at I fx tilrettelægger mere børneinitierede aktiviteter/lege og fælleslege, der kan trække flere børn til om eftermiddagen, hvor I har færre personaleressourcer. Leg og de professionelle rolle i de børne- og vokseninitierede lege:

• Det anbefales at reflektere og arbejde med et fælles fagligt grundlag for, hvordan personalet kan tilvejebringe gode betingelser for legen, ved at bidrage ind i, deltage i og hjælpe børnene med at udvikle legestrategier ved at understøtte børnenes leg, i såvel de børne- som vokseninitierede lege, jf. Styrkede læreplan. Inspirations spørgsmål i forhold til refleksioner af fælles fagligt fundament for de professionelle rolle i legen: Reflekter over: • Hvordan personalet konkret via forskellige positioner i de børne- og vokseninitierede lege kan bidrage ind i legen. Fx ved at deltage i, stilladsere- og understøtte børnenes leg, og støtte op om børnenes egne fællesskaber. • Hvornår og hvordan skal personalet gå foran legen (fx øve legestrategier ved at understøtte turtagning, inspirere og igangsætte lege med fokus på børnenes nærmeste udviklingszone, deltage i legen som rollemodel og støtte børnene i fælles opmærksomhed omkring legen), gå ved siden af legen (observere og assistere løbende, give ideer og hjælpe med at løse konflikter, hvis legen er ved at gå i stykker) og gå bagved legen (observere i baggrunden og se, hvilke dynamikker der er på spil, og hvad der interesserer børnene – bidrage ind i og understøtte legen ved behov). • Drøft konkrete lege, og hvordan den voksne i konkrete handlinger kan bidrage ind i disse lege. Fx hvordan kan den voksne bidrage ind i leg; i genstandsrettet leg, i sandkassen, i leg med klodser, parallel-lege, i køkkenleg, bil-leg, som-om-leg- og begyndende rollelege m.m. • Reflekter og diskuter, hvordan det fysiske læringsmiljø skal være indrettet, med henblik på at give børn i alderen 0-6 år gode betingelser for at lege? Hvilket legetøj og hvilke tematiserede legeområder skal være til rådighed? Inspiration i forhold til børns leg og de voksnes rolle i legen, kan findes i bogen: "Kom ind i legen! Fælles legemanuskripter som pædagogisk metode" af Kristina Avenstrup og Sine Hudecek Obs. Redigeret udgave). Bogen har gode praksis eksempler på metoder, der har til formål at sikre alle børn adgang til legefællesskaber, fx fælles legemanuskripter. Ved interesse sparrer undertegnet gerne på, hvilke kapitler, der giver god mening at finde inspiration i. Ligeledes kan der findes inspiration i EVA'S materialer: "Leg for Børn", "Modul om leg", "Kort om leg" og EMUS video om leg i vuggestuen: <https://emu.dk/dagtilbud/leg/viden-og-inspiration/leg-og-legepaedagogik-i-vuggestuen?b=t436-t5569-t5602> Desuden kan I finde inspiration i bogen "Leg for sjov og alvor" af Susan Hart m.fl., samt legekortene "Leg for sjov og alvor – kort fortalt" af Susan Hart m.fl., som er legekort udviklet til at stimulere de 0-3årige børns følelsesmæssige og sociale udvikling. Legepladspædagogik: Genbesøg og reflekter fortsat over, hvad den fælles røde tråd for Rosenvangs legepladspædagogik skal være: • Hvordan ser god legepladspædagogik ud i Rosenvang, hvis vi kommer i mål med vores pædagogiske intentioner? Hvilke læringsmiljøer skal tilrettelægges? Hvad skal personalet konkret gøre? Hvordan kan vi se det i praksis om tre, seks, ni og tolv måneder? Hvilke konkrete handlinger, skal vi se efter i praksis? • Hvad skal børnene have ud af at være på legepladsen? (Formålet) Og, hvad kræver det af personalet? Hvilke deltagelsesmuligheder skal børnene have? • Hvad kan vi tilbyde børnene? Hvad ønsker vi at udvikle? • Hvordan kan vi skabe en balance mellem børne- og vokseninitierede lege? Og hvad er personalets rolle? • Hvordan sikrer vi, at alle børn oplever, at være en del af børnefællesskaberne på legepladsen? (Hvad skal vi være opmærksomme på?) • Hvordan gør vi legepladsen til et sjovt, omsorgsfuldt og lærerigt uderum? • Hvad vil vi gerne se børnene og personalet gøre, hvis vi lykkes med vores intentioner? • Det anbefales, at I har et skærpet fokus på de børn, der ikke gør særligt væsen ud af sig selv, men ser ud til at have behov for støtte til at komme i leg og ind i børnefællesskaberne på legepladsen. Dette ved at stilladsere legen, være deltagende i og hjælpe børn ind i leg med andre børn. Fx ved at have fokus på den voksnes rolle i de børne- og vokseninitierede lege, og ved at bruge de pædagogiske positioner; gå foran legen, gå ved siden af legen, gå bagved legen. Brug jeres gode erfaringer, der observeres inde på stuerne. Reflekter over hvordan omsorgspositionen på legepladsen, konkret i handlinger kan hjælpe de børn, der er i periferien af legen/fællesskaberne, ind i fællesskaber/leg? Desuden kunne det være interessant at bringe børneperspektivet i spil, fx ved at reflektere over: • Hvordan kan vi blive klogere på og inddrage børnenes perspektiver på, hvad de synes er sjovt på legepladsen? (Fx ved dialog, tegne, selv tage billeder, børn sætter post it notes på deres yndlingssteder). I kan finde inspiration i temahæftet "Børneperspektiver". • Hvordan kan vi være med til at give børnene muligheder for deres "egne rum" og egne lege på legepladsen og samtidig sikre, at alle børn har adgang til børnefællesskaberne? I

kan finde inspiration i EVAS temahæfter: "Samspil på legepladsen" og "Leg for børn". Mikroovergangene: Der bør være en skærpet opmærksomhed på det pædagogiske formål med overgangene til og fra måltiderne og den "mellemrumstid" der opstår, og hvordan I bliver helt skarpe på at organisere og tilrettelægge et udviklende læringsmiljø i disse situationer. Hvor mange børn kan én voksen være i samspil med i overgangen? Hvordan kan børnene inddrages, som aktive deltagere, så der ikke opstår ventetid for børnene, mens de voksne ordner praktiske gøremål? Hvordan skal de voksne være i samspil med og understøtte børnenes lege/fællesskaber i mellemtiden fra frokost og til sovestund? Set fra et børneperspektiv og fokus på, at der skal tilrettelægges læringsmiljøer fra 7-17 (jf. Styrke de pædagogisk læreplans fokus på læringsmiljøer hen over hele dagen og børns ret til inddragelse og aktiv deltagelse i eget liv), hvornår giver det så mening at løse hvilke opgaver/positioner og hvornår og hvilke opgaver kan børnene inddrage i? Genbesøg og reflekter over jeres planlægning og organisering i mikroovergange. Inspiration til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan kan I skabe bedre betingelser for nærvær og børnenes deltagelsesmuligheder i mikroovergangene, så der skabes sammenhæng fra en aktivitet/rutine til en anden? Hvad skal børnene have ud af overgangene?
- Hvordan kan I opkvalificere voksen-barn relationen i forhold til de overgange og rutiner, børnene oplever at være en del af i deres hverdagsliv i Rosenvang?
- Hvordan organiserer I overgangene fra en aktivitet/rutine til en anden aktivitet/rutine, så I er i stand til at imødekomme alle børns omsorgsbehov? Hvad kræver det af organiseringen, læringsmiljøerne og personalets positioner?
- Indtag børneperspektivet og gå på opdagelse med børnene i, hvordan det er at være en del af overgangene og "mellemrumstiden" fra frokosten frem til sovestunden. Et greb kan være at videofilme overgangene og efterfølgende analysere og reflektere over, hvad der virker godt og hvilken betydning jeres organisering får for børnene, set fra et børneperspektiv. Heri kan I finde en nøgle til, hvad I skal gøre mere og/eller mindre af.
- En mulighed kan være at reflektere og afprøve, hvorvidt der kan skabes større sammenhænge i- og mindre ventetid for børnene i micro-overgangene ved at den samme voksne følger den samme lille børnegruppe over tid, (i aktivitetsgruppen, i måltidet, i mikroovergangene).

Det fysiske læringsmiljø: Det anbefales, at I styrker børnenes betingelser for at indgå i længerevarende lege og børnefællesskaber ved at gøre klar til legen, og ved at skabe flere rum i rum og tematiserede legezoner. I bør fortsætte jeres fokus på at gøre klar til legen, så det ses tydeligt i praksis på alle stuer. I forhold til at tilrettelægge fysiske læringsmiljøer for vuggestuebørn og børnehavebørn, hvor der er gjort klar til legen, er det hensigtsmæssigt at tage højde for:

- At det 0-3-årige barn er konkret-tænkende, så tænk i flere tematiserede legemiljøer børnene kender fra deres hverdag, da dette inspirerer til leg. Fx puslemiljø (dukke, puslebord, seng og bleer, så der kan skiftes, pusles og puttes dukker), køkken med tilhørende rekvitter, som børnene kender fra deres hverdag, vaskehal, dyr i zoologisk have, bondegård, bil-miljøer (biler, veje, garager), læge, butik, bager, bus.
- Det 3-6-årige barn indret flere tydelige tematiserede legezoner, særligt med fokus på mulighed for at lege rollelege, som børnene kender fra deres hverdag. Fx køkken, vaskehal, pakkepost, butik, familie-leg, læge, tandlæge, bil-værksted, frisør, pizzeria/restaurant, is-bod m.m.
- Grib det, der interesserer børnene og skift jævnligt det opstillede legetøj ud.
- Være opmærksom på at stille legetøjet frem, så det fremstår indbydende og klar til leg, uden forberedelse, frem for at have legetøj i kasser.
- Gør klar til legen, frem for at rydde op. Tag fx billede af, hvordan legezonerne kan se ud, når de er gjort klar til legen, og sæt billedet ved legezone, så kan børn og voksne leg "sæt på plads legen" og samtidig gør legezone klar.
- For de mindre børn er det vigtigt, at elementerne er genkendelige, idet børnene er afhængige af konkreter, da de endnu ikke har udviklet evne til at kunne forestille sig, at "noget" er noget "andet".
- Tænk i indretning, der støtter parallellege og begyndende rollelege. Fx stille to køkkener ved siden af hinanden, to gryder og to grydeskeer, der appellerer til spejling og samspil børnene i mellem (vuggestuen).
- Tænk i legezoner der rummer: 1) Steder at lege parallelt (vuggestue) Rolleleg børnehaven og (begyndende rolleleg, vuggestue, 2) steder at lege selv, 3) steder hvor de voksne kan indgå i fælles lege og aktiviteter med børnene, 4) steder hvor flere kan lege sammen, 5) Steder, hvor der er mulighed for at trække sig tilbage og nyde en rolig hvilestund.

I kan evt. finde inspiration i bøgerne: "Rum og læring for de mindste – Om at skabe læringsmiljøer i vuggestuen" og "Rum og læring – om at skabe gode læringsmiljøer i børnehaven". af Charlotte Ringsmose og Susanne Ringsmose Staffeldt. "Magiske rum – Læringsmiljøer i daginstitutionen" af Louise Friis. og på disse link fra DCUM: Projekt: Alsidige og kvalitetsstærke legemiljøer i dagtilbud - Dansk Center for Undervisningsmiljø (dcum.dk) Børnemiljøer i praksis: To gode eksempler på legemiljøer - Dansk Center for Undervisningsmiljø (dcum.dk) Anbefalingerne i dette pejlemærke kan knyttes til arbejdet med det fælles pædagogiske grundlag under temaerne: børnefællesskaber, leg, børn i udsatte positioner, dannelse, børneperspektiv og pædagogisk læringsmiljø, der beskriver at læringsmiljøerne skal tilrettelægges så børn får mulighed for at være aktive deltagere og medskabere af egen læring.

Pejlemærke 3:

Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

”Alle børn skal have de bedste udviklingsmuligheder for deres sprog”

Indsats

Tilpas indsats

Begrundelse

Det vurderes, at Rosenvang arbejder med at skabe positive udviklingsmuligheder, i forhold til børnenes kommunikative og sproglige udvikling, hvilket delvis afspejles i praksis. Det vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning. Dette kommer fx til udtryk ved, at personalet i dialogen, med konkrete eksempler, kan redegøre for, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre, tanker, behov og ideer (jf. styrkede læreplan). I dialogen redegøres for systematiske procedurer i forhold til, hvordan børn i sproglige udfordringer understøttes, i samarbejde med barnets forældre. Ligesom det beskrives, at der har været et løbende fælles faglige refleksioner af, hvordan god sprogpædagogisk praksis skal se ud, i Rosenvang, hen over hele dagen. Det sprogpædagogiske arbejde er beskrevet i læreplanen. Observationer af praksis viser, at sprogarbejdet ikke i tilstrækkelig tydelig grad, skaber udviklingsmuligheder for alle børns sproglige udvikling. Dette ses ved, at der observeres store forskelle i personalets brug af sprogunderstøttende strategier i mødet med børnene, hvilket ses giver børnene forskellige deltagesmuligheder og muligheder for at udfolde, øve og gøre sig sproglige erfaringer. Særligt observeres det, at det får den betydning, at børn der ikke tydeligt på eget initiativ sprogligt opsøger personalet, har færre muligheder for at udfolde, øve og gøre sig erfaringer med sproget. På disse baggrunde vurderes Rosenvang i tilpas indsats. På baggrund af konkrete observationer drøftede vi, at der ses flere eksempler på, hvordan personalet i aktiviteter, lege og samtaler systematisk arbejder med sprogunderstøttende strategier, der bidrager til at udvide og strække børnenes sprog. Der ses personale, der i deres møde med børnene konsekvent anvender udvekslingstonen og konsekvent anvender sprogunderstøttende strategier. F.eks. ses flere medarbejdere, der benævner børnenes egne handlinger, har dialoger med turtagning i flere led, lytter, stiller åbne nysgerrige spørgsmål, afventer og giver børnene tid til at finde ord og formulere sig, samt fortolker og udvider børnenes sproglige initiativer. Det ses, at anvendelsen af de sprogunderstøttende strategier er afpasset barnets nærmeste udviklingszone. Dette kommer i praksis til udtryk ved, at personalets handlinger og sprog er tilpasset barnets udtryk, samtidig med, at det ses at personalet kommunikerer i overensstemmelse med børnenes udviklingsmæssige forudsætninger og aldersmæssige udvikling. Fx via brug af mimik og gestik for at understøtte det verbale sprog, samt sætter ord på egne- og børnenes handlinger, følelser og initiativer. Ligesom det observeres, at personalet er opmærksomme på børn, der har behov for længere svaretid, hvilket fx ses ved at personalet understøtter børnene i at få ekstra tid og hjælper de øvrige børn med at vente ”vi skal lige høre, hvad X fortæller”. Ligesom det ses, at personalet reagerer relevant, fx med imitation på de lyde og kommunikative initiativer som børnene viser, særligt i vuggestuen. Det ses, at anvendelsen af de sprogunderstøttende strategier, skaber gode betingelser for at understøtte sproget, og at børnene får gode muligheder for at udfolde, øve, eksperimentere og gøre sig egne erfaringer med kommunikation og sprog. Samtidig ses personale, der ikke udviser samme blik for at anvende sprogunderstøttende strategier i mødet med børnene. Fx ses personale, der på eget initiativ har få dialoger med børnene, men som er omsorgsfulde, imødekomme og har dialoger med børnene, når børnene på eget initiativ tager tydelige sproglige initiativer. Det ses, at dette får den betydning, at særligt de børn, der ikke af sig selv opsøger de voksne med tydelige sproglige initiativer, har færre muligheder for at øve og gøre sig erfaringer med sprog og kommunikation. Der observeres et mønster i, at de børn der har meget sprog og tager tydelige sproglige initiativer har mange dialoger med turtagning i kommunikationen, mens de børn, der ikke af sig selv opsøger de voksne med tydelige sproglige initiativer eller finder ind i leg med andre børn, (jf. pejlemærke 2) har færre sproglige deltagesmuligheder for at øve og gøre sig erfaringer med sprog og kommunikation, både i legen, rutinerne og under måltiderne. Det giver anledning til refleksioner over

hvorvidt de børn der har størst behov for at øve og eksperimentere med sproget, reelt får mulighed herfor? Generelt observeres, at børnene under formiddagens lege, aktiviteter og under måltiderne er fordelt i mindre grupper, hvilket ses skaber gode betingelser for kommunikation, dialog, fælles vedvarende opmærksomhed, øjenkontakt, et lavt støjniiveau og udveksling af sproget. Særligt observeres, at personalet er gode til at fange børnenes enkelte ord (vuggestuen) og det børnene er optaget af og anvender en udvekslingstone med åbne nysgerrige spørgsmål, der er med til at udvide børnenes sprog og tilskynder børnene til at være i længerevarende dialoger med turtagning. Som drøftede i dialogen ses en variation i anvendelsen af sprogunderstøttende strategier, og i hvor høj grad personalet bidrager til, inviterer til og deltager i dialoger med børnene under måltiderne. Der observeres flere sprogudviklende dialoger ved frokostbordene, hvor personalet er opmærksomt på turtagning i kommunikationen, lytte, holde pauser, folde ord ud og holde dialogen i gang ved at invitere børnene ind i samtaler med udgangspunkt i børnenes interesser og egne fortællinger. Samtidig observeres borde, hvor personalet er mindre opmærksomme på at bruge måltidet som et sprogligt udviklingsrum. Her ses det, at enkelte medarbejdere på eget initiativ har få dialoger med børnene, men er i dialog med børnene, når børnene selv henvender sig til den voksne. Der observeres flere situationer, hvor det ses, at personalet udvider og strækker børnenes sprogforståelse og ordforråd ved at tale rundt om forskellige ord og hvad det betyder, fx i forhold til hvad efterårsferien er, hvad lunger gør, og hvad sommerfuglene mon laver på denne årstid. Særligt i børnehaven observeres flere medarbejdere, der er eminente til at stille åbne spørgsmål, som inviterer børnene til længerevarende dialoger, der åbner op for dialoger, hvor børnene får mulighed for at udfolde sproget. Fx "Hvad tegner du?", "Hvordan føles det?", "Hvad gjorde I så?", "Hvad synes I, vi skal bygge?". Forældrerepræsentanten beskriver, at hun oplever, at hendes barn kommer hjem med mange nye ord. På observationsdagen ses dialogisk læsning, sang og sanglege. I dialogen kan personalet med konkrete eksempler rede gøre for, hvordan der i hverdagen arbejdes med rim og remser, dialogisk læsning og sanglege som en sprogunderstøttende praksis. På tværs af stuerne ses, at der hænger sprogbobler og sproglige guidelines i forhold til sproglige opmærksomheder, og at der hænger sprogbobler rundt omkring i forhold til, hvordan personalet kan bidrage sprogligt ind i fx køkkenleg og garderobe. Det beskrives, at Rosenvang ved bekymring for et barns sproglige udvikling, har en klar strategi og systematik for hvordan der handles. Der foretages observationer og en afdekning af på hvilke områder barnet er sprogligt udfordret, og hvor barnet har sproglige styrker. Der laves skriftlige individuelle handleplaner, som løbende følges op, justeres og evalueres. Forældrene inddrages altid tidligt i sprogindsatsen omkring deres barn. Forældrene inviteres ind i, hvad der sprogligt arbejdes med i Rosenvang og forældrene vejledes i, hvordan de hjemme kan understøtte barnets sprog, så der sker et samarbejde om at understøtte barnets sproglige udvikling. Desuden er der opmærksomhed på at inddrage relevante supportpersoner. Videre beskrives, at der laves sprogvurderinger på børn, man er sprogligt bekymret for, på alle børn med flere sprog ved tre-års alderen, samt på børn, hvis trivsel vurderes gul eller rød i TOPI. Tre-års sprogvurderingen følges op af en femårs sprogvurdering. I forlængelse af sprogvurderingen udarbejdes en handleplan, som introduceres for stuens personale, som er ansvarlige for i hverdagen, at arbejde med indsatsområderne i handleplanen. Forældrene inddrages i hele forløbet, og vejledes i forhold til, hvad familien kan gøre hjemme. Handleplaner justeres, følges op og evalueres løbende. Det observeres, at det fysiske læringsmiljø overvejende er indrettet så det understøtter børnenes kommunikative og sproglige udvikling. Fx ses, at stuerne generelt er indrettet i mindre tematiserede legezoner, der inviterer til forskellige lege og aktiviteter, som ses, skaber gode muligheder for sproglig interaktion børnene imellem. På tværs af alle stuer ses legetøj, bøger i børnehøjde, plakater, bogstaver og billeder af tidligere oplevelser, hvilket ses motiverer og giver anledning til dialoger og sproglige samspil mellem børn-voksne og børnene imellem. I børnehaven ses papir, blyanter og farver i børnehøjde, så børnene har mulighed for at tegne, skrive og børnestave. Det observeres, at der stuerne imellem er forskel på, hvordan bøgerne præsenteres. På nogle stuer ses, at bøgerne er i bunker i kasser eller i en bogreol. På andre stuer står bøgerne med forsiden fremme og inviterer børnene til at se i bøgerne. Som drøftet i dialogen, er der på nogle stuer forbedringspotentiale i forhold til at gøre klar til legen via mere tydelige tematiserede legezoner og genkendelige rekvisitter, der i højere grad inviterer til leg, jf. pejlemærke 2. I dialogen beskrives, at Rosenvang løbende har fokus på kompetenceudvikling og intern sparring i forhold til at understøtte og videreudvikle det sprogpedagogiske arbejde. Særligt beskrives, at man løbende på tværs af stuer arbejder med sproglige øvebaner, hvor man fx konkret øver en sprogstrategi ad gangen og sparrer med kollegaerne omkring sprogstrategien. I vuggestuen har man udvalgt specifikke kapitler i bogen "Sprog er guld" som drøftes og danner baggrund for en fælles sprogpedagogisk praksis. Rosenvang har to sprogansvarlige, der på tværs af stuerne inspirerer og sparrer i forhold til det konkrete sprogpedagogiske arbejde. Klyngen har sprognetværk på tværs i klyngen, hvor der deles sprogpedagogisk viden i forhold til at få et fælles fagligt fundament for at styrke de sproglige læringsmiljøer. Pt. er man optaget af, hvordan man klæder nye medarbejdere på til det sprogpedagogiske arbejde. Desuden er hele personalegruppen i vuggestuen i gang med et forløb om sprograppen. I dialogen beskrives, at der i hverdagen og på møder arbejdes løbende med refleksioner og evaluering af arbejdet med kommunikation og sprog.

Anbefaling

Som drøftet i dialogen ses tydeligt, at I har arbejdet med sidste års anbefalinger. Dette års anbefalinger, læner sig op ad sidste års anbefalinger, da det vurderes, at I er i god proces med at arbejde med anbefalingerne og skal fortsætte det gode arbejde, men at det endnu ikke ses, at anbefalingerne er blevet til hverdagshandlinger, der ses tilstrækkeligt tydeligt og afspejles som en forankret praksis på tværs af alle stuer.

- Med baggrund i styrkede læreplans mål for kommunikation og sprog, det fælles pædagogiske grundlag og sproginvesteringscasen, anbefales det, at I løbende genbesøger og laver fælles faglige refleksioner af, hvordan god sprogpædagogik, skal se ud i Rosenvang? Hvad skal børnene have ud af sprogpædagogikken? Hvordan kan I, i hverdagspædagogikken (rutinerne, planlagte aktiviteter, leg og børnefællesskaber) understøtte børnenes sproglige og kommunikative udvikling igennem sproglige læringsmiljøer, hen over hele dagen fra 7-17. Jf. rammerne i den styrkede pædagogiske læreplan. I kan fx stille spørgsmålet: - Hvordan ser god sprogpædagogik ud i Rosenvang, hvis vi kommer i mål med vores pædagogiske intentioner? Hvilke læringsmiljøer skal tilrettelægges, hen over hele dagen? Hvad skal personalet konkret gøre? Hvordan kan vi om tre, seks, ni og tolv måneder se, det i praksis på tværs af alle stuer? – Hvilke konkrete handlinger, skal vi se efter i praksis?
- Det anbefales, at I har fælles faglige drøftelser af, hvordan måltiderne kan bruges som sproglige udviklingsrum, hvor alle børn inddrages og får sproglige deltagelsesmuligheder, på tværs af alle stuer. - Hvordan får I skabt gode betingelser for længerevarende dialoger ved måltiderne, for alle børn – særligt med fokus på børn, der i mindre grad tager tydelige sproglige initiativer? Brug hinandens gode erfaringer og inddrages viden fra sproginvesteringscasen. I kan fx anvende konkrete metoder som: sprograppen, sprogteknikker, sprogstrategier, "Deltag i leg og lær sprog", "Ord- og sætningsbyggeren", Strække sproget (tale rundt om ord, variere ordforråd, udvide emnet). I er velkomne til at kontakte områdets sprogvejleder i forhold til at få foldet metoderne ud, så de bliver til hverdagshandlinger i praksis, på alle stuer. I kan også finde inspiration i bogen "Sprog i samspil", som har gode eksempler på, hvordan de Professionelle konkrete, i praksis, kan hjælpe alle børn til at kommunikere og indgå i samspil.
- Der anbefales, at I på tværs af stuerne deler jeres gode erfaringer og har fælles faglige drøftelser af, hvilke hverdagshandlinger i praksis, der skal til for at stille flere åbne spørgsmål i dialog med børnene, og hvordan der kan bygges videre på samtaler med børnene, så de bliver til længerevarende dialoger (gældende for vuggestuen). I kan fx stille spørgsmålet: Hvordan kan vi om tre, seks, ni og tolv måneder i praksis se, at vi på alle stuer arbejder med og øver os i at stille åbne spørgsmål og udvide samtaler i samspil med børnene? I kan evt. lade jer inspirere af Pia Thomsens materialer. Arbejdet med anbefalingerne kan knyttes til læreplanstemaet kommunikation og sprog med fokus på at arbejde med sproglige læringsmiljøer hen over hele dagen.

Pejlemærke 4: Forældresamarbejde - forældrepartnerskab

"Forældre og institution skal indgå i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel. Forældre er en ressource i forhold til samarbejdet om deres børn og skal ses som del af et partnerskab"

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af beskrivelser i dialogen, vurderes at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at der arbejdes målrettet med pejlemærket, bl.a. qua systematiske forældresamtaler, forældreinddragelse og løbende vidensdeling med forældrene om deres barn. Personalet kan i dialogen redegøre for og komme med konkrete eksempler på forældresamarbejdet, som også er beskrevet i læreplanen. På disse baggrunde vurderes Rosenvang i vedligehold indsats. I dialogen beskrives, at Rosenvang faciliterer og rammesætter et tæt og ligeværdigt samarbejde med forældrene om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem:

- Formelt forældresamarbejde via forældremøder og forældrerådsmøder.
- Højt informationsniveau. Fx via billeder og dagbog på Aula, der beskriver stuerne pædagogiske praksis.
- På forældremøder har forældrene mulighed for at få indblik i hverdagen og de pædagogiske intentioner og mål, der er for den pædagogiske praksis.
- Ved bekymring for et barns trivsel og udvikling inddrages forældrene tidligt i forløbet, så der er mulighed for dialog og en tidlig indsats i forhold til at samarbejde om at understøtte barnets trivsel, læring og udvikling.
- Der inviteres til sociale arrangementer, hvor forældrene har mulighed for at møde hinanden.
- Personalet, der er opmærksom på at spørge ind til barnets/familiens hverdag og forældrenes egen viden om deres barn, som inddrages i arbejdet med børnene.

Der er skabt rammer for løbende dialog og vidensdeling i hverdagen og ved planlagte samtaler med forældrene, om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem:

- Løbende dialog om barnets hverdag, trivsel, læring og udvikling i form af daglig dialog med forældrene.
- Systematiske forældresamtaler om barnets trivsel, læring og udvikling i form af opfølgningssamtaler inden for 6 måneder efter opstart, overleveringssamtale i forbindelse med overgangen til børnehaven, 5-års-status og samtaler i forbindelse med et barn vurderes i gul eller rød trivsel. Der er en fælles faglig ramme for alle samtaler, og materialet fra Hjerne og Hjertet anvendes systematisk. Forældrerådsrepræsentanten beskriver, at det, set fra et forældreperspektiv opleves, at der er høj grad af forældreinddragelse i samarbejdet om børnene, og generelt et højt informationsniveau om såvel barnets hverdag og trivsel, samt information, om hvilke pædagogiske overvejelser, der ligger bag den pædagogiske praksis. Videre beskrives, at Rosenvang, set fra et forældreperspektiv opleves som et hus med en rar atmosfære med imødekomende personale, der altid giver sig tid til at gå i dialog, er nærværende og uddeler kram til børnene. Videre beskrives det, at man lægger mærke til, at personalet inddrager børnene i samtaler, når der er dialog mellem forældre og personale, frem for at tale om børnene. Ligesom det opleves, at der er åbenhed for, at man som forældre kan komme til personalet og få vejledning og sparring omkring sit barn. Sig vejledning i forhold til.

I dialogen beskrives, at det i forældrerådet har været drøftet, hvordan man konkret i praksis kan arbejde med forældrepartnerskabet i Rosenvang. Ligesom der er udarbejdet en ramme for- og lavet en forventningsafstemning for forældrerådets virke og hvilken rolle man har som forældrerådsrepræsentant. Hver stue er repræsenteret ved en forældrerådsrepræsentant og suppleant, i forældrerådet. Videre beskrives, at der løbende afholdes møder i forældrerådet, hvor forældrerådsrepræsentanten beskriver, at det opleves, at forældrerådet har mulighed for at komme med et forældreperspektiv på den pædagogiske praksis. Den øvrige forældregruppe er via forældremøder og udsendte dagsordner og referater fra forældrerådsmøder på Aula, orienteret om og har mulighed for indblik i, hvad der drøftes og arbejdes med i forældrerådet. I dialogen drøftede vi, hvorvidt den øvrige forældregruppe konkret ved, hvem man kan kontakte, hvis man som forælder ønsker at komme i dialog med forældrerådet. Der er usikkerhed omkring, hvor tydeligt dette er for den øvrige forældregruppe, hvilket man fremadrettet ønsker at tydeliggøre. Videre beskrives, at det opleves, at der er en stor velvilje i forældrerådet, og pt. nogle gode drøftelser i forhold til det kommende arbejde, fx hilseuge og familiedage. I dialogen beskrives, at personalet løbende laver mundtlige refleksioner og evalueringer af forældresamarbejdet. Forældrenes oplevelser af forældresamarbejdet inddrages på forældremøder,

forældrerådsmøder og ved forældresamtaler, hvor der spørges ind til forældrenes oplevelser af forældresamarbejdet i forhold til deres barn.

Anbefaling

- Fortsæt det gode arbejde i forhold til at skabe gode betingelser for et tæt samarbejde om børnenes glæde, trivsel, læring og udvikling.
- Det anbefales, at ledelsen i samarbejde med forældrerådet tydeliggør, hvordan den øvrige forældregruppe har mulighed for at bruge forældrerådet og synliggør over for alle forældrene, hvordan man kan komme i kontakt med forældrerådet.
- I dialogen, var der en opmærksomhed på, hvorvidt alle forældre er informeret om og har kendskab til TOPI. Som drøftet i dialogen er der en forældrepejce på Serviceportalen, som skal sikre at forældrene får den nødvendige information om TOPI. TOPI - trivselsvurderinger i dagtilbud | Børne- og ungdomsforvaltningen (kk.dk) Nærværende pejlemærke kan kobles til Den styrkede Læreplans krav om forventningsafstemning i forældresamarbejdet (side 24).

Pejlemærke 5:

Sammenhæng - også i overgange

"Alle børn skal opleve en helhed i deres liv. Ved overgangen fra et tilbud til et andet, skal barnet og deres forældre opleve, at der samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang"

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af dialogen vurderes, at Rosenvang i praksis arbejder målrettet med pejlemærket, så det er synligt i børnenes hverdag. Dette kommer til udtryk ved, at personalet kan komme med konkrete eksempler og redegøre for, hvordan der arbejdes systematisk med at sikre tryk og sammenhæng i overgangene fra hjem til vuggestue, fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole. På baggrund heraf, vurderes i Rosenvang i vedligehold indsats. Rosenvang har systematiske strategier for, modtager- og afgiver-perspektivet i forbindelse med børnenes overgange. I dialogen kan personalet beskrive, hvordan der er faste procedure for modtagelse af- og barnets første tid i Rosenvang, den interne overgang til vuggestuen og for overlevering til børnehave, KKFO og skole. I praksis kan strategierne ses ved følgende:

- Barnets modtagelse og første tid i Rosenvang aftales i tæt dialog med forældrene og med hensyntagen til det enkelte barn og families behov.
- Med henblik på at skabe tryk og genkendelse for barn og familie, arbejdes med primær pædagog i såvel vuggestue som børnehave.
- Intern overlevering mellem overgangen fra vuggestue til børnehave så relevant viden følger barnet. Forældrene medinddrages.
- For kommende børnehavebørn fra vuggestuen er der løbende en glidende overgang ved, at børnene besøger børnehaven, og pædagog fra børnehaven besøger vuggestuen, så der skabes et begyndende kendskab mellem børn og pædagogisk personale.
- Storgruppe for kommende KKFO/skolestartere, der understøtter børnenes udvikling og trivsel, så børnene har de bedste forudsætninger for kommende deltagelse i fritids- og skolelivet.
- Skole og Lomholt (KKFO ved Skolen På Strandboulevarden) besøges, så børnene får indblik i, hvad en KKFO og skole er, hvorved der skabes udgangspunkt for dialog om den kommende overgang.
- 5-års status på kommende KKFO/skolestartere og forældresamtaler, hvor personale og forældre har en dialog om, hvordan hjem og børnehave kan samarbejde om, at give barnet de bedste betingelser for deltagelse i det kommende fritids- og skoleliv.
- Der laves vidensoverdragelser til KKFO/skole på alle børn, jf. mål for Stærkt samarbejde. Overgangsmaterialet i Hjernen & hjertet anvendes.
- For børn i udsatte positioner, er der særlig opmærksomhed på udvidet overlevering til KKFO/skole med fokus på børnenes styrker, og hvad børnene vil profitere af.
- Der udarbejdes handleplaner på børn, hvis skolestart udsættes. Der er etableret en stærk samarbejdsaftale, jf. mål for stærkt samarbejde med Skolen På Strandboulevarden. Af Stærkt samarbejdsaftalen fremgår det, at der tages udgangspunkt i konkrete aktiviteter for- og med børn, fx besøg på KKFO og skole, samt evaluering af arbejdet med overgangene i forbindelse med samarbejdet i Stærkt samarbejde omkring overlevering til KKFO og skole.

Anbefaling

- Fortsæt det positive arbejde, der skaber gode betingelser for sammenhæng for børnene i overgangene fra et tilbud til et andet.

Pejlemærke 6:

Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

"Alle institutioner skal vælge en konkret metode, således at der – på mangfoldige måder - arbejdes systematisk og reflekteret. Institutionerne skal skabe rum for refleksion over det pædagogiske arbejde og kunne indgå i en dialog omkring deres pædagogiske praksis. I valg af metode skal der tages afsæt i den enkelte institutions børnegruppe og øvrige lokale forhold"

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af personalets beskrivelser i dialogen vurderes, at Rosenvang i praksis arbejder målrettet med pejlemærket, så det afspejles i praksis. Dette kommer til udtryk ved, at personalet med konkrete eksempler kan redegøre for, hvordan der arbejdes med: fælles faglig retning og metoder, systematiske og løbende refleksioner, samt med evalueringer af den pædagogiske praksis og systematisk mødevirksomhed. Desuden kan personalet med konkrete eksempler redegøre for, hvordan der aktivt er reflekteret og arbejdet med sidste års tilsynsanbefalinger. Disse beskrivelser matcher med den faktiske praksis, som observeres, og viser at der er sket forbedringer i forhold til sidste års anbefalinger. Som drøftet i dialogen skal arbejdet videre med sidste års anbefalinger, jf. pejlemærke 2 og 3. Personale- og ledelsesrepræsentanterne i dialogen argumenterer ud fra et højt reflekteret og fagligt niveau i forhold til den pædagogiske praksis, og kan med konkrete eksempler beskrive, hvordan man løbende evaluerer og praksisjusterer. På disse baggrunde vurderes Rosenvang i vedligehold indsats. Systematik og anvendelse af metoder: I dialogen beskrives, at man som udgangspunkt for et fælles fagligt fundament for den pædagogiske praksis systematisk arbejder med udgangspunkt i SMTTE, TOPI, relationskemaer, handleplaner fra Hjernen og Hjertet, sprog vurderinger og mål- og udviklingsplaner for børn i udsatte positioner. Videre beskrives, at man arbejder metodisk med EVAS procesark, som er et konkret refleksionsværktøj, der har fokus på refleksioner og planlægning af, hvordan der skabes gode læringsmiljøer og med konkrete refleksionsspørgsmål i forhold til at justere og evaluere tiltag. Det beskrives, at værktøjet anvendes til at sætte konkrete mål og tegn i forbindelse med planlægning, samt evaluering af den pædagogiske praksis. TOPI udarbejdes to gange årligt, og der udarbejdes handleplaner på børn, der vurderes i gul og rød trivsel. Handleplanen fra Hjernen & hjertet anvendes. Desuden arbejdes efter konkrete ugeplaner med udgangspunkt i den konkrete børnegruppe. Desuden beskriver og viser pædagogisk leder, at der arbejdes med udgangspunkt i en løbende og overordnet fælles procesplan for arbejdet med tilsynets anbefalinger og yderligere udviklings tiltag, hvor det systematisk er lagt en plan for, hvordan der skal arbejdes. Procesplanen indeholder også evaluering, og fokus på at inddrage og arbejde med udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag og læreplanstemaerne. Planen er tilgængelige for medarbejderne, anvendes på møder og justeres løbende, så medarbejderne har mulighed for at se, hvor man er henne i planen. Mulighed for dialog og refleksion over det pædagogiske arbejde: I dialogen beskrives, at der er en fast systematik og struktur for personale- og styremøder og pædagogiske udviklingsmøder. Videre beskrives, at møderne giver mulighed for fælles faglige refleksioner, feedback, videndeling og løbende evaluering og justering af praksis. Der er en fast systematik i forhold til skriftlige dagsordner og referater af møderne, så der er mulighed for løbende at genbesøge de pædagogiske drøftelser, procesark og de handleplaner, der er lavet på enkelte børn og læringsmiljøerne. Videre beskrives, at pæd. leder løbende deltager i styremøder og løbende sparer med personalet i forhold til den konkrete praksis og eventuelle praksisjusteringer. Rosenvang har fortsat to faglige fyrtårne, som i samarbejde med pædagogisk leder har til opgave at inspirere og skabe refleksion i personalegruppen med udgangspunkt i den styrkede læreplan og tilsynets anbefalinger. Anvendelse af data til understøttelse og udvikling af det pædagogiske læringsmiljø: I dialogen beskrives, at man anvender data fra observationer af egen praksis og anbefalingerne fra det årlige tilsyn til at drøfte, justere og videreudvikle de pædagogiske læringsmiljøer. Pt. er pæd. leder sammen med klynge ledelsesteamet i gang med en ledelsesuddannelse, hvor ledelsen i praksis øver sig i at anvende data fra KIDS til at få øje på kvaliteten af

læringsmiljøerne, og hvor der er behov for praksisjusteringer. Desuden beskrives, at sprog vurderingerne anvendes til at se, hvorvidt der er mønstre i forhold til hvad der ses af forbedringspotentialer og hvorvidt der er behov for at praksisjustere og arbejde med særlige sproglige opmærksomheder, der kan videreudvikle læringsmiljøerne. Fremadrettet er der et ønske om at Sprogtrappen i vuggestuen også skal anvendes som data til at blive nysgerrig på den pædagogiske praksis. Faglig kompetenceudvikling: I dialogen beskrives, at der løbende er fokus på kompetenceudvikling for personalet, fx løbende fokus på at arbejde med fælles fokuspunkter og specifikke øvelser i praksis, sparre med og inspirere hinanden på tværs af stuer, samt via sidemandsoplæring og på møder. Pt. er hele personalegruppen i vuggestuen i gang med et kompetenceforløb om sprogtrappen. De to faglige fyrtårne har til opgave at gå foran og er med til at understøtte pæd. leder i, at der løbende sker faglig kompetenceudvikling. I klynge regi er der på tværs af enhederne forskellige netværk, hvor man sparrer og videndeler på tværs af klyngens enheder og bringer dette hjem i institutionen og videndeler, så der bliver en fælles viden, der kan forankres i praksis. I forhold til nye medarbejdere er man opmærksom på at klæde nye medarbejdere på i forhold til, hvordan der i hverdagshandlinger i praksis, arbejdes i Rosenvang. Pæd. leder er i samarbejde med klyngeledelsesteamet i gang med et 2,6-årig ledelses kompetenceforløb omkring "Ledelse med mærkbar effekt for børnene". Evalueringskultur: Det beskrives, at der løbende evalueres på de pædagogiske læringsmiljøer via konkrete refleksionsspørgsmål, EVA's procesark, samt på handleplaner for enkelte børn. Videre beskrives, at hverdagspædagogikken og læringsmiljøerne drøftes og evalueres løbende i diverse møde fora, hvor personalet løbende er i faglig dialog om hvorvidt, der skal udvikles og justeres på praksis. Evalueringerne er skriftliggjorte og internt gjort synligt for alle medarbejdere, så de løbende kan genbesøges med det formål, at personalet løbende kan lave nedslag i praksis og se, hvorvidt de kommer i mål med de pædagogiske intentioner. Evaluering af de pædagogiske læringsmiljøer er bl.a. dokumenteret eksternt for forældrene via evaluering af den styrkede læreplan, som er offentlig tilgængelig på hjemmesiden.

Anbefaling

- Fortsæt den positive proces med løbende at udarbejde skriftlige evalueringer af læringsmiljøer, handleplansindsatser på enkelte børn og børnegruppen på diverse møder.
- For at holde fast i - og vedligeholde det positive arbejde med systematik, evaluering og dokumentation af den pædagogiske praksis anbefales det, at løbende genbesøger og har faglige refleksioner og sparring omkring, hvorvidt I bruger de rette metoder, så arbejdet med refleksion og systematik fortsætter med at være hverdagshandlinger, der kan ses i praksis. Særligt bør I fokusere på, hvorvidt jeres evalueringspraksis giver mulighed for løbende at se efter, hvorvidt I kommer i mål med jeres pædagogiske intentioner og hvorvidt jeres indsatser og pædagogiske læringsmiljøer har den tiltænkte effekt for børnene. Det kan fx gøres ved nedenstående:
- Genbesøg de spørgsmål I stiller, når I evaluerer. Er det de rette spørgsmål I stiller? Hvordan giver evalueringerne jer mulighed for at se, hvorvidt I kommer i mål med jeres pædagogiske intentioner, på tværs af alle afdelinger. Hvordan kan I få øje på, hvorvidt jeres hverdagshandlinger, er i overensstemmelse med jeres gode pædagogiske intentioner? Får børnene det udbytte ud af det, som var i intentionen? Hvordan kan I konkret se det? Da forskning viser, at der er en tendens til at vurdere pædagogiske indsatser ud fra intentioner, frem for handlinger, anbefales det, at løbende tager udgangspunkt i konkret data, når I evaluerer og går på opdagelse i forhold til, hvorvidt I på tværs af stuerne kommer i mål med jeres pædagogiske intentioner. Det kan fx være observationer, billeder, praksisfortællinger, videofilm, KIDS. En metode kan fx være at observere eller videofilme praksis, og efterfølgende analysere og reflektere over, hvorvidt praksis stemmer overens med de pædagogiske intentioner. Får børnene det udbytte ud af det, som er i intentionen? Hvordan kan I se det? En anden metode, er at pæd. leder eller medarbejdere laver observationer fx via KIDS, og ud fra disse laver erfaringsopsamling, og giver sparring på, hvor personalet lykkedes godt, og hvor der er forbedringspotentiale i forhold til den styrkede pædagogiske læreplan og den fælles pædagogisk ramme, der er besluttet i Rosenvang. Evaluering – inddragelse af børneperspektivet:
- Det anbefales at inddrage børneperspektivet ved evalueringer, så opmærksomheden skærpes på: Gør vi det, vi tror vi gør, set ud fra et børneperspektiv? Børnenes perspektiver er centrale som feedback til personalet. Det anbefales, at I reflekterer over, hvordan I løbende kan inddrage børnenes perspektiv i jeres evalueringer, og derved systematisk lytte til børnene i udviklingen af læringsmiljøerne. Metoder hertil kan fx være observationer, interviewes, billeder, post it metoden, m.m. Hæfterne "Børneperspektiver" og "Børnemosaikker; arbejd systematisk med børns perspektiver" fra EVA og "undersøgelseskassen" fra DCUM kan evt. anvendes som inspiration til, hvordan personalet kan inddrage børnene i hverdagen, og systematisk lytte til børnene i udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer. Implementering, justering og vedligeholdelse af praksis:
- Det anbefales, at reflekterer over, hvordan I sikrer implementering og løbende vedligeholdelse af jeres indsatser, så de gode intentioner og den gode pædagogiske praksis, der observeres forbliver hverdagshandlinger i praksis, hen over tid og forankres på tværs af stuer. Fx Hvordan får I løbende øje på om børnene får det ud af de indsatser, som I iværksætter? Hvordan får I løbende lavet nedslag i praksis med henblik på at se, hvorvidt de pædagogiske intentioner forbliver levende i praksis? Hvordan får I delt hinandens gode erfaringer, så de kommer alle børn i Rosenvang til gode? Hvordan skal ledelsen understøtte?
- I forhold til implementering af indsatser i praksis, kan det være en metode at tage udgangspunkt i nedenstående "tretrinsraket".

over og find ud, af hvad børnene skal have ud af det? (læringsmål/udbytte)? (Hvad skal børnene opleve/lære/udvikle? (Hvad er effekten for børnene?). Hvordan kan vi se det i praksis om 3- 6- 9-12 måneder? - Hvad vil vi gerne se børnene gøre, hvis vi når i mål med vores pædagogiske intentioner? (Tegn, der konkret kan ses efter i praksis. Hvordan ser det ud i praksis? (adfærd). 2. Medarbejderniveau: Hvis vi ønsker, at børnene skal have det ud af det (læringsmålet/udbyttet), hvad kræver det så af personalet og læringsmiljøet omkring børnene? Sæt klare konkrete mål for, hvad personalet skal gøre for at komme i mål med de pædagogiske intentioner. Hvordan skal personalet understøtte børnene? Hvordan skal organiseringen, det fysiske læringsmiljø og personalets positioner understøtte målene? Hvordan kan vi se det i praksis om 3- 6- 9-12 måneder? – Hvad skal personalet lære for, at børnene kan lære, det der er intentionen? Hvad vil vi gerne se personalet gøre, hvis vi når i mål med vores pædagogiske intentioner? (Tegn, der konkret kan ses efter i praksis. Hvordan ser det ud i praksis? (adfærd). 3. Ledelsesniveau: Hvis personalet skal lykkes med at komme i mål med de pædagogiske intentioner, hvad kræver det så af ledelsen at medvirke til, at personalet lykkes? Sæt konkrete mål for, hvordan ledelsen skal understøtte personalet, så der skabes effekt for børnene? Hvordan kan vi se det i praksis om 3- 6- 9-12 måneder? - Hvad vil vi gerne se ledelsen gøre, hvis vi når i mål med vores pædagogiske intentioner? (Tegn, der konkret kan ses efter i praksis? Hvordan ser det ud i praksis? (Adfærd). Implementeringsfokus: I forhold til implementering kan det være en rettesnor at have følgende opmærksomheder:

- Vær praksisorienteret i jeres formidling; hvordan skal indsatsen se ud i praksis (adfærd)? Hvad betyder det konkret, at personalet skal gøre i handlinger? Hvad skal vi konkret se efter, når vi kigger på praksis?
- Hvordan ser X ud i Rosenvang, hvis vi kommer i mål med vores pædagogiske intentioner?
- Lav konkrete mål for indsatsen (Hvordan ser det konkret ud i praksis?). Lav små konkrete delmål for indsatsen. Fx Hvad kan vi om tre, seks, ni og tolv måneder se, i praksis på tværs af alle stuer, hvis vi kommer i mål med vores pædagogiske mål? Hvilke konkrete handlinger, skal vi se efter i praksis (adfærd)?

Evt. drøftelse af den pædagogiske læreplan

Arbejdet med den pædagogiske læreplan drøftes under de relevante pejlemærker i den faglige dialog. Hvis drøftelserne af den pædagogiske læreplan, udover drøftelserne under pejlemærkerne, har givet anledning til opmærksomhed, kan det angives her.

Der arbejdes ikke med pædagogiske læreplaner på fritidsområdet. Derfor er dette afsnit kun relevant for daginstitutioner.

I forhold til evaluering af den pædagogiske praksis, og evaluering af læreplanen, drøftede vi, at det ikke fremgår af læreplanen, at man har justeret praksis efter de forhold man er blevet klogere på i forbindelse med evalueringen, så det fremgår af læreplanen. I forlængelse heraf drøftede vi, at det er essentielt, at de gode praksisjusteringer der løbende er lavet og laves løbende, justeres i læreplanen, så læreplanen forbliver et dynamisk arbejdsgrundlag, man arbejder efter.

Opfølgning

Her kan den pædagogiske konsulent notere særlige forhold, aftaler eller lignende, der er indgået med institutionen.

Opfølgning: vedr. Selvregistreringen: I Selvregistreringen er der krydset nej til, at der: Er der gennemført en APV - herunder også ift. kemi og kemisk risikovurdering - i institutionen inden for de sidste to år? Dette er en fejl. Pædagogisk leder fortæller, at der er lavet en APV, herunder Kemi og Kemisk risikovurdering inden for de seneste to år. • Konsulenten stiller sig naturligvis til rådighed i forbindelse med uddybning af tilsynsrapporten og sparring i forhold til anbefalingerne. Konklusion: Det ses tydeligt i praksis, at Rosenvang bærer præg af, at der er et reflekteret og højt fagligt grundlag for den pædagogiske praksis. Denne reflekterede tilgang til den pædagogiske praksis afspejler sig i observationerne, hvilket ses og vurderes at give en positiv effekt for den pædagogiske kvalitet børnene møder. Nærværende tilsynsrapport skal ses som personalets arbejdsredskab det kommende år i forhold til praksisjusteringer. På baggrund af tilsynet anbefales, at pædagogisk leder og personalet har fokus på at vedligeholde kvaliteten, og udvikle den yderligere i forbindelse med nedenstående fokuspunkter: • En yderlig forbedring af, hvordan personalet systematisk via legen og de professionelles positioner, kan understøtte alle børns adgang til- og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne. Særligt med fokus på balancen mellem børne- og vokseninitierede lege og de professionelles rolle og deltagelse i de børne- og vokseninitierede lege på legepladsen. • En yderlig forbedring af, hvordan personalet systematisk via legen kan understøtte alle børns adgang til- og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne og leg. Særligt med fokus på mindre faste omsorgsgrupper med én voksen og en lille gruppe børn om formiddagen, (gælder i børnehaven). • En yderlig forbedring af de professionelles positioner og organisering af Micro overgangene og rutinesituationerne i forbindelse med frokosten, da det her ses at enkelte børn kommer i udsatte positioner, (gælder i vuggestuen). • En yderlig forbedring af det fysiske læringsmiljø, så det i højere grad understøtter leg, børnenes samspil, børnefællesskaber og børnenes deltagelsesmuligheder heri, særligt med fokus på at tydeliggøre flere tematiserede legezoner og gøre klar til legen. • Videreudvikling af den sprogpædagogiske praksis. • Vedligeholdelse af og videreudvikling af evalueringskulturen, jf. rammerne for Styrkede Læreplan. Samt fokus på implementering vedligehold af indsatser.

Institutionens kommentarer

Institutionens kommentarer til tilsynsrapporten udarbejdes i institutionens forældreråd/den selvejende bestyrelse, hvor institutionen er repræsenteret med både et forældre-, et medarbejder- og et ledelsesperspektiv. Kommentarerne er således et udtryk for en tilbagemelding fra den samlede institution.

Formålet med kommentarerne er at give læserne af tilsynsrapporten indblik i, hvordan institutionen vil arbejde med tilsynsrapportens vurderinger og anbefalinger. Konsulenten foretager ikke ændringer i rapporten på baggrund af institutionens kommentarer, medmindre der er tale om faktuelle fejl.

Institutionens kommentarer

Hvilke resultater vil institutionen fremadrettet være særligt optaget af at ændre?

Vi vil, som nærværende tilsyn ligeledes taler i nd i, arbejde videre med det pædagogiske udviklingsarbejde, som vi har arbejdet med siden Tilsyn 2021. Vi vil have fokus på forankring og vedligehold af allerede igangværende udviklingsarbejde, og ligeledes lyse på vores fysiske læringsrum i Rosenvang. Arbejdet med de fysiske læringsmiljøer vil følges op af et særligt fokus på det vi vil med børnene (legen, det fælles tredje...) og hvordan vi også herigennem sikrer alle børn lige deltagelsesmuligheder i vores pædagogiske miljøer.

Hvordan vil institutionen imødekomme tilsynets anbefalinger?

Vi vil fortsætte vores gode arbejde i forhold til at planlægge, effektuere, evaluere og justere vores udviklingsprojekter. Planlægningen sker i samarbejde mellem leder og pædagogiske fyrtårne (og ad hoc andre relevante medarbejdere) ud fra en procesplan, som udarbejdes efter modtagelse af tilsynsrapport og bruges kvalificerende i udviklingsarbejdet. Effektivisering af arbejdsområder/forbedringspunkter, evaluering og justering sker i relevante fora (Personalemøder, Pædagogisk udviklingsmøder, Afdelingsmøder, Stuemøder...)

Hvordan vil institutionen sikre at en positiv udvikling fastholdes?

Vores udgangspunkt for at sikre den positive udvikling, er at bruge vores procesplan for det pædagogiske udviklingsarbejde systematisk. Det gør vi ved at genbesøge den ved hvert møde mellem leder og pædagogiske fyrtårne. Procesplanen er ligeledes udgangspunkt for planlægning af vores personalemøder. Vi vil ligeledes sikre den positive udvikling ved fortsat at have fokus på forankring af vores evalueringsmetoder. Vi oplever at vores evalueringsredskaber er en stor ressource for vores udviklings- og forankringspraksis, og derfor vil vi fortsætte med at øve os i at indarbejde systematikken i evalueringer af vores tiltag.

Bilag 1: Institutionens selvregistrering

Forud for tilsynsbesøget har den pædagogiske leder eller institutionslederen udfyldt en selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige eller kommunale minimumskrav. Hvis der ved et spørgsmål er angivet "Ikke besvaret" i kolonnen med lederens svar, kan det være et udtryk for, at spørgsmålet ikke er relevant for den pågældende institutionstype, eller det kan være et spørgsmål, der er tilføjet til spørgeskemaet, efter institutionens tilsyn er afsluttet. Det er præciseret i parentes, hvis et spørgsmål kun gælder udvalgte målgrupper og ikke hele 0-18 års området.

Spørgsmål i selvregistrering	Lederens svar
Er de forsikringsmæssige forhold vedrørende institutionen afklaret?	Ja
Overholder institutionen Københavns Kommunes anbefalinger vedrørende sovende børn i dagtilbud og brug af seler? (0-5-års institutioner)	Ja
Overholder institutionen reglerne for befordring af børn?	Ja
Overholder institutionen kravene i bekendtgørelse om legetøjsstandard?	Ja
Overholder institutionen reglerne om røgfri miljøer?	Ja
Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hygiejne i dagtilbud?	Ja
Overholder institutionen hygiejneregler for køkkener i børneinstitutioner?	Ja
Overholder den mad, der serveres i institutionen, de gældende nationale og kommunale retningslinjer? (0-5-års institutioner)	Ja
Er der gennemført madvalg i institutionen inden for de sidste 2 år? (0-5-års institutioner)	Ja

Har institutionen udarbejdet og offentliggjort en pædagogisk læreplan med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, de seks læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring? (0-5-års institutioner)	Ja
Indsæt link til institutionens pædagogiske læreplan (0-5-års institutioner)	https://rosenvang-kk.aula.dk/paedagogik/den-styrkede-paedagogiske-laereplan/den-styrkede-paedagogiske-handleplan-rosenvang
Har institutionen inden for de seneste to år gennemført og offentliggjort en evaluering af arbejdet med læreplanen med udgangspunkt i de pædagogiske mål? (0-5-års institutioner)	Ja
Indsæt link til seneste evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan (0-5-års institutioner)	https://rosenvang-kk.aula.dk/paedagogik/den-styrkede-paedagogiske-laereplan/paedagogisk-udvilingsarbejde
Har institutionen valgt at arbejde med temaerne i den pædagogiske læreplan for dagtilbud i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart?? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
Har institutionen valgt at arbejde med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen, i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
Har KKFO'en udarbejdet en børnemiljøvurdering inden for de sidste to år? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
Lever institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for KKFO'er? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
Lever institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for fritidscentre? (10-18-års institutioner)	Ikke besvaret
Er institutionens lukkedage planlagt i overensstemmelse med Københavns Kommunes retningslinjer for lukkedage? (0-9-års institutioner)	Ja

Hvor mange pædagogiske dage har institutionen afholdt i 1 det forløbne år?

Er der gennemført en APV - herunder også i ft. kemi og kemisk risikovurdering - i institutionen inden for de sidste to år? Nej

Er der særlige sundhedsmæssige problemstillinger i institutionen? Nej

Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om medicingivning? Ja

Overholder institutionen Københavns Kommunes retningslinjer for journalisering, arkivering og brug af netværksdrev? Ja

Har institutionen en beredskabsplan? Ja

Gennemføres der to årlige brandøvelser i institutionen? Ja

Følges brandøvelserne op af en skriftlig evaluering? Ja

Gennemføres daglig visuel inspektion af legepladsen? Ja

Gennemføres kvartalsvis driftsinspektion af legepladsen? Ja

Er der gennemført legepladsinspektion af legepladsteamet inden for de sidste tre år? Ja
